

volt, de kétszeri miniszterelnöksége alatt keveset mutatott belőle, talán csak azért, mert a nagy küzdelem miatt nem sok alkalma volt reá.

Programjában holmi osztrák 14. §-t és házszabálymódosítást emleget, ez nem fogja őt rokonszenvesebbé tenni a nemzet nagy rétege előtt, de emiatt még korán lenne ítéletet mondani felette. Várjunk vele és kísérjük elfogulatlan figyelemmel ujonnan kezdődő politikai működését.

A temesvári választás.

A képviselőválasztás Jeszenszky Béla nagybirtokos elnöklete alatt 8 óraker kezdődött két szavazatszedő bizottság előtt. A szabadelpárt bizalmi férfai: Török Sándor, Wittenberger József, Keppich Henrik és Thierry Károly; az ellenzék részéről bizalmi férfiak: dr. Weisz Gyula, Fülöp Béla orsz. képviselő, dr. Ivánovics Lajos, Sztura Szilárd ügyvédek. A szavazást az ellenzéki párt 9 óraker kezdte. Délelőtt tíz óraker a két jelölt között így osztottak meg a szavazatok:

Khuen-Héderváryra esett: 245
Csehre „ 35

12 óráig volt:

Khuen-Héderváry grófnak: 662,
Cseh Lajosnak: 154.

Este 9 óraker hirdették ki az eredményt, mely szerint *Khuen-Héderváryt* 1352 szóval Cseh Lajos 267 szavazata ellenében nagy többséggel megválasztották.

ORSZAGGYÜLES.

A főrendiház ülése.

Budapest, márc. 26.

Csáky Albin gróf elnökölt. Megemlékezik *Windischgrätz* herceg lovassági tábornok elhunytáról. Idetványozza em-

lékének jegyzőkönyvi megörökítését. Bemutatja az irományokat.

Napirend során elnök bemutatja az igazoló bizottság jelentését a főrendek jegyzékének kiigazításáról.

Következik

az indemnyti.

Zichy Nándor gróf: Csak egyéni álláspontját kívánja előadni. Az indemnitást bizalmi szavazatnak tekinti a kormány iránt. Abban a helyzetben volt mielőtt, hogy sohasem szavazta meg az indemnitást, azt nemcsak személyi, hanem elvi és tárgyi okokból tette. Az eddigi kormányok liberális politikával kormányoztak, amelyek ellenséges viszonyban voltak a katolikus anyaszentegyházzal, nem becsülték a keresztet, azt kidobták az iskolákból. A liberális kormányok alatt jöttek létre az elégedetlenségek. Engem a kormányok e politikája ki nem elégíthet és ezért lelkiismeretemre hallgatva, az indemnitást nem szavazom meg.

Prónay Dezső báró: Keresi a mai ferde közeletnek s politikai helyzetnek az okait. A mai parlamentaris helyzetet nem tartja egészségesnek, mert a mai kormány nem a két tényezőnek, az ország többségi akarata és a király alkotmányos jogából kifolyó elhatározására, hanem egy harmadik idegen tényező befolyása által til a hazán. Ez a harmadik tényező az a bizonyos bécsi kéz, amelynek semmi keresni valója nincs itt Magyarországon. E bécsi kéz bevonulása ellen tiltakozik.

A mai parlamentaris helyzetet a liberális párt uralja. Mi ez a liberális párt? — semmi más, mint ridég konzervativizmus, amely a merkantilizmust tolja előtérbe s annak ad előnyt. A liberális párt többé nem a 67-es kiegyezést védi, hanem azt az értelmezést, amit a bécsi kéz ad a 67-es kiegyezésnek.

Magyarország viszonyait fejtegeti Auszriához. Azt szeretik mondani: Osztrák-Magyar Monarchia. Ilyen nincs, van magyar monarchia és van osztrák monarchia. De a közös monarchiával Magyarország beolvastását célozzák. A mi viszonyaink Auszriához egyezményes valótlanság, amit a kormány képvisel, az ilyen kormány pedig semmit meg nem szavaz.

Kegelevich István gróf nem akarja most bizalmi szempontból bírálni a javaslatot. *Prónay* beszédével foglalkozik. Elisméri, hogy a

mai szabadelpárt nem igaz a maga teljességében. Mosolyognia kell azon az állításon, hogy a magyar kormányt a bécsi kéz nevezi ki és irányítja. Az indemnitást elfogadja.

Tisza István gróf miniszterelnök: Először a bizalmi kérdést érinti. Mindenesetre nagy erkölcsi súlylyal bír a méltóságos főrendek bizalma. De indokolatlannak tartja a bizalmi kérdés taglaltatását akkor, mikor a képviselőház nagy többsége bizalmat szavazott már a kormányok. *Zichy Nándorral* szemben állítja, hogy soha liberális kormány át nem csapott arra a vallásellenes talajra, amely a nyugati államokban meghonosodott. *Prónayval* szemben határozottan tagadja, hogy Magyarország kormányzatára nézve bármiféle idegen elem befolyást gyakorolna.

Magyarország fejlődése 1867 óta a mai politikai viszonyoknak köszönhető és nem felel meg a tényeknek, hogy a magyarországi politikát bécsi kéz irányítaná. Sőt ellenkezőleg, 1867 óta minden vitás történelmi sőt külügyi kérdésekben, melyekben az osztrák-magyar monarchia szerepet játszott, mindig a magyar politikusok játszották a döntő szerepet.

Védelmébe veszi a szabadelpártot, sakra szállanak a magyar nemzet érdekében a 67. alap intenczióinak megfelelőleg, ebbe belemagyarozni oly kérdéseket azonban nem engedünk, mely a 67-es alapot végleg lerombolná. Kérem az indemnitást elfogadni. (Általános helyeslés.)

Zichy Nándor kijelenti, hogy *Tisza* szavait félremagyarázta, ő a katolikusoknak csakis annyi jogot követelt, mint a mennyei a többi vallásfelekezettől.

Tisza István rövid válasza után a főrendek, *Zichy Nándor* és *Prónay Dezső* kivételével az indemnitást úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 26.

Elnök: *Perczel* Dezső.

A Ház harmadszori olvasásban is elfogadja a horvát provizórium és a tisztviselői biztosítékának megszüntetése tárgyában törvényjavaslatokat.

Az evangéliumot olvassák s kis leány elcsodálkozik: a püspök bácsi, a ki vele olyan szépen elbeszélget magyarul, most csupa érthetetlen szavakat énekel.

— Ki az a kis fiú? — kérdi a fiatal apródra mutatva anyjától, megunván az evangéliumot éneklő püspök érthetetlen igéit.

— Csönd, fiacskám, — suttozja *Garai Lászlóné*, hálát adva szívében az Égneak, hogy az evangéliumnak vége volt, mire leánya megszólalt s az orgonaszó elfojtotta hangos szavát.

— Az Hunyadi bácsi fia, *Lászlócska* — mondja aztán a gyermek ismételt faggatására s kis *Garai Mária* majd hogy el nem nyeli a fiút csillogó szemével: sokat hallotta emlegetni Hunyadi bácsi nevét, de azt nem tudta, hogy fia is van; pedig ez a *Lászlócska* éppen hozzá való játszótárs volna; kicsi barátói, a kikkel neki mindig játszani kell, mind olyan nyafkák. Végigmustrálja tetőtől-talpig s végtelenül imponál neki az a komolyság, melylyel az apród a bajszos urakhoz hasonlóan az oltárra mereszti szemét. Kezében a király ezüstsakját tartja, nehéz lehet s ő még csak nem is görnyed súlyától...

Ismét elhallgatott az éneklők kara. Péter Rafael, a szent Lőrincz-kolostor muzsikusa tagja gyönyörű dallamba kezd az orgonán; a diadalmi himnusz zúgó akkordjainak fenséges harmóniája

betölti Nagyboldogasszony templomának tágas csarnokait, megragadja a ben szorongók szívét s lelkesedésre gerjeszt minden érző kebelt. Csak a kicsi *Garailány* boszankodik; éppen lelkiáltott *Lászlócskára*, de maga sem hallotta hangját a reszketve bűgő orgonaszóttól. Elfáradt az ünneplés szertartások mesés pompájának a nézésében s föl akarta hívni a szép fiút, hogy játszon vele. Haragosan tekint a kórus fölött ásitó rózsaszínű kerék ablak felé s ime az orgona mind halkabban zúg, mintha neki engedelmességednek s aztán lassanként elnémul. Az aranyhajú gyermek meglepetvén tekint körül; helyén valónak találván a dolgot, ismét fölgeszondok; kicsi szíve azonban nagyot dobban az ijedségtől, midőn a csengetyű halk szavára egyszerre és egyetlen csörrenéssel térdre borul a sok pánczélos lovag.

Nyomasztó csönd támadt hirtelen; a püspökök is letérdeltek, miközben a miséző biboros magasra emeli az Ur ostya képében való szent testét. A bor színe változásánál megint ne i batorodik a csöpp lányka s a templomon végigcseng vékonyka hívó hangja:

— Gyere föl, *Lászlócska!* — senki sem mozdul.

— Küldje föl, Hunyadi bácsit! — kiáltja, miközben anyja hátra kapja.

A főuri hívek, mintha egyebet sem halla-

nának az oltár előtt fölriadó csengetyűnél, a templom bolhívén tompán keresztültörő haragszóval, némán verték mellüket. Csak *Urfölmű* után ömlött el futó derű arcukon. A kis lány sírva fakadt, midőn látta, hogy az apród feléje sem néz s zavarában biborszínű arccal áll helyén, miglen királya maga föl nem tekint s aztán fölbe nem sűg. A kis Hunyadi némán engedelmeskedik, keresztül siet a sekrestyén, midőn a szabad ég alá ér, már ott találja *Garai bánt* fiatal feleségét a pajkos gyermekkel az oratóriumba vezető lépcső ajtaja előtt.

— Vigye, kérem haza, *Lászlócska!* — mondta a fiúnak s annak eszébe villant, amit nagybátyjától hallott: uri asszony kérése parancs; s lovaghoz illően haza kíséri a gondjaira bizott gyermekeket.

A csöpp lányka ijedten kapaszkodott a karjába, mikor a teveháton ülő s fogukat esikorgató előkelő török foglyok során át keresztül mentek, akiket diadalmene ben huzoztattak a templom elé, de aztán pajkos jókedvvel szitgatta fölé a piacon levett kalappal álló embereket...

Garai bánt házarak a kapujában vissza akart fordulni *Lászlócska*; de a kis lány nem engedte.

— Jöjjen fel játszani, — könyörgött sírán-

Megérkeztek a tavaszi újdonságok Róth M. utóda

kalap, uridivat üzletében. Férfi fehérneműek rendkívül nagy választékban ésmérték szerint is gyorsan készíthetők.

Férfi- és női-czipők kizárólag legjobb kivitelben.

Mi lesz a 10000 koronával.

Elnök: Bejelenti, hogy Papp Zoltán által annak idején a Ház asztalára letett tízezer koronára több oldalról igényt emeltek és zálogítottak, de a Ház azt nem adta ki, az ennek következtében az elnök ellen indított pert a hitelezők elvették s miután a kincstár arra igényt tart, javasolja, hogy a jogügyek igazgatóságának adassék ki, amely az ügy befejezte után jelentést tegyen a Háznak.

Következnek

a mentelmi ügyek.

A Ház többsége **Nessi Pál** ellenindítványát mellőzve elfogadja a bizottságnak **Lengyel Zoltán** mentelmi ügyére vonatkozó javaslatát.

Eötvös Bálint, Balogh Mihály, Ivánka Oszkár, Visontai Soma, Barta Odön, Pap Géza, Abaffy Odön, Nagy Sándor és Kaas Ivor báró mentelmi jogát a Ház felfüggeszti.

Következik

a gazdasági bizottság jelentése.

Nyegre László előadó ismerteti a jelentést, melyben Konkoly-Thege Sándor kérvénye szerepel tiszteletdíjai tárgyában, javasolja, hogy az igazságügyi bizottsághoz utasítsassék.

Szüllő Géza kéri a kérvény visszautasítását.

A Ház többsége elfogadta az előadó javaslatát.

Elnök: Előterjesztést tesz a húsvéti szünet dolgában, mely szerint a Ház holnaptól kezdve ápr. 12-éig szünetel.

Nessi Pál kéri a földművelésügyi minisztert, igaz-e, hogy a Balatonon nagyobb lecsapolásokat akarnak eszközölni?

Tallán Béla földművelésügyi miniszter azt feleli, hogy ezek a lecsapolások egy csöppet sem voltak a Balaton vízszintjére hátrányosak.

Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után fél 12-kor az ülés véget ért.

A Ház április 12-éig nem tart ülést.

A keletázsiai háború.

A Hellén megbízatása.

Washington, márcz. 24. A jelenleg Niucsvang előtt horgonyzó Hellén nevű amerikai ágyunaszád parancsot kapott, hogy ha a jég állása megegyedi, még e héten menjen Sanghaiba, mert a Hellén az esetre, ha a japánok megtámadnák Niucsvangot, tűzvonalba kerülne. Az amerikai Pacific hajóhad vezénylő tábornoka azt hiszi, hogy a niucsvangi viszonyok nem a szerint valók, hogy a Hellén ott állomásozása szükséges volna.

Japánok készülődése.

London, márcz. 26. A japánok már majdnem teljesen elkészültek a sül-vicsui vasutvonal építésével. A vasut őrzésére katonaságot hagytak hátra és 5000 utász temérdek kulival éjjel-nappal dolgozik a pjongjangi katonai szárnyvonalon. Ez a két vasutvonal képessé fogja tenni a japán hadsereget, hogy idejekorán megszállja Koreában a legfontosabb szíratégliai pontokat, még mielőtt az ellenséges derék had a határra juthatna.

London, márcz. 26. A Timesnak jelentik Szöulból: A Csinanföből Pjongjangba vezető utat kijavították, hogy csapatszállításra alkalmas legyen. Két-három hadosztályból álló csapat ott készen áll. Pjongjangot erősen körülszancolják. A japánok nyíltan ezt a pontot választották ki északi hadműveleti alapul.

Ito márki beszéde.

London, márcz. 26. A Timesnak táviratozzák Szöulból 25-éről: Ito marquis a külügyi hivatalban 22-én adott ebéden beszédet mondott, mely a koreaiakra nagy hatást tett. Szóla kifejtette, hogy a japánok lépésről-lépésre emancipálódtak a keletiességtől és felajánlotta a koreaiaknak a japánoknak bajjal megszerzett tapasztalatait. Felszólította a koreaiakat, hogy az ország javára cselekedjenek és ne csak a maguk utján járjanak. Ha tanácsát követik, megtartják nemzeti függetlenségüket, a mely különben elkerülhetetlenül beleolvadna ama birodalmak egyikébe, amelyek

most a koreai területen küzdenek. Tegnap Ito marquis tiszteletére az angol nagykövetségen volt ebéd. A marquis holnap visszautazik Japánba.

Elsülyedt orosz torpedónaszád.

Algir, márcz. 26. Az Orljabbja tegnap ideérkezett orosz czirkálóhajó tisztjeinek jelentése szerint a 221. sz. orosz torpedónaszád utjában Port-Saidból a Szuda-öböl felé vihar folytán elsülyedt. A torpedónaszád legénységét megmentették.

Nagyhét a templomokban.

— A szent szertartások sorrendje. —

A mai nappal veszi kezdetét a róm. kath. egyház nagyjelentőségű időszak: a Nagyhét. Az Isten-ember munkájának szenteljük e hetet s különösen a hét utolsó három napját, melyen az egyház elének tárja a megváltás nagy munkájának, Krisztus kinszenvedésének történetét, egész a Golgotháig. Ős idők óta »nagy«-nak nevezték a gyászos időszakot s innét van a »Nagycsütörtök«, »Nagypéntek« és »Nagyszombat« elnevezés. A lélek mélyéig meghatók e napokban az egyház szertartásai s odabilincselik a hívők lelkét a Kálvária keresztyje alá.

A nagyváradi templomokban a következő sorrendben mennek végbe a nagyheti és húsvéti ájtatosságok:

A székesegyházban.

Virágvasárnapján, márcz. hó 27-én délelőtt 9 órakor barkaszentelés alatt gregorian ének. Utána körmenet. Passió.

Nagyszombatán, márcz. 30-án D. u. 3 órakor énekes officium, lamentáció és »Miserere« férfikar, melyet a papnövédek ének kara ad elő.

Nagycsütörtökön, márcz. 31-én d. e. 9 órakor nagy mise, mely alatt krizmát és olajat szentelnek.

A szertartás végén **Szmrecsányi Pál**

közö hangon s a fiu kelletlenül engedelmessékedett...

Az ablakból végig lehetett látni a budai hegyeken, a vár alatt elterülő sík mezőn, ahol a csatarendben álló diadalmas magyar seregek lesték a harangok szavát. A lovagi dolgokért rajongó fiu szívét mélységes elkeseredés fogta el, hogy az a csitri lány apród szerepében, melyben ma volt először része, megzavarta.

— Talán már vége is van a szentmise-nek — jutott hirtelen eszébe s szó nélkül a szoba ajtaja felé ment. A kis Garai-lány azonban utána ment és sirva kapaszkodott a nyakába.

Midőn pedig látta, hogy a fiu szomorú, kissé megszeppent; nyomban rá azonban elhatározta, hogy megvigasztalja.

— Ontsunk viaszot! — kiáltott föl mosolyogva.

Gyertyaszentelő-Boldogasszony napja volt: Előestéjén viaszot szokás önteni Budán. Garainé is megkísérelte az ártatlan babonát, leánykája végignézte az experimentumot s most mindenáron meg akarta ismételni.

A komorna hozzá lévén szokva a főuri gyerekek szeszélyeire, engedelmessékedett s pár perc múlva vízbe locsant a kis lány kanálból a folyékony viasz.

— Alma! Mit jelent az? — kiáltotta édes anyját majmolva, mikor a golyóbisforma jószágot kihalászta.

— Lászlócska is öntsön, biztatta a fiut s ez dühösen zudította a neki nyújtott kanál tartalmát a vízbe. Sokáig nézték aztán a pálczaformájú merevedett viaszot.

— Kard! — kiáltotta föl a kis Hunyadi csillogó szemekkel.

— Az ám! Valóságos pallós — vélte a komorna is s a fiatal legényke büszkén csuzztatta zsebébe a pallósformájú viaszdarabot. A viasz is azt jósolja, hogy vitéz lovag lesz, a mivé lenni legfőbb óhaja; katoná lesz, vezér, harcolni fog a pogányok ellen s diadalokat arat, miként bálványozott apja. László arca most már sugárzott az örömtől s szívesen eljátszott eszes kis leánypajtásával.

A diadalmi lakomán, melyet a Frisspalota lovagtermében tartatott meg az ifju király, szóba kerül a hálaadó istentisztelet megzavaró incidens.

— A fiadnak adom feleségül leányomat, — mondta ennek kapcsán a macsósi báu Hunyadi Jánosnak, midőn régóta tartó kölcsönös idegenkedésük végre szűnőfélben volt. A szót fölkapta a hosszú asztal körül ülő fő-

urak, a királynak is megtetszett s nyomban a kis párocskáért küldtek. Lovagi szokás szerint már zsenge korokban is eljegyezték az egymásnak szánt gyermekeket s Ulászló király jókedvében maga emelt poharat a kicsi jegyesek jövődi boldogságára...

— Szeretted kicsi mátkádat? — kérdezte tréfásan az ifju király a lakoma végével a kis Hunyaditól.

— Gyűlölöm, — mondta ez; mert a kis lány miatt mulasztotta el a vitézi torna nézését s tisztességtudóan kiegyenesedett fejedelem előtt. Ulászló mosolygott s a hős vezér fia, látván, hogy mátkája feléjük tart, tovább osont.

A király vendégei elégedetten oszlottak széjjel a diadalmak ünnepeit berekesztő lakomáról. S a mit aznap terveztek volt, mégis mind balul ütött ki. A diadal mámorában hátrózták el, hogy nyomban a török ellen indulnak, noha békét kötöttek vele s Várnánál elesett a király, megfutott serege. A Garaiak és Hunyadiak kibékülése sem maradt tartós. Csak a két gyerek öntötte viasz jóslata teljesül tizenkét év múlva. Az alma a szerelem jelképe s ők egymásba szerettek; de mielőtt egymásé lehettek volna, pallossal ütötték le Hunyad László fejét.

A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE Nagyvárad, Fő-utca.

(Uri Casinó-épület).

TELEFON 520.

angol divat férfiszabó-cség

Szövetek méterenként nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetők be

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készíti **férfi-öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruháneműeket. — **Női costümekre** valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

püspök megmossa tizenkét szegénynek a lábát. — D. u. 3 órákor lamentáció, zörgő vecsernye.

Nagypénteken ápr. 1-én d. e. 9 órákor kezdődik az u. n. »csonka-mise«. Passió, mint Virágvasárnapján.

A szent beszédet **Knecht** János lelkész mondja. — D. u. 3 órákor lamentáció. — Este 7 órákor szentségbetétel, mely alatt a növendékpapok énekara a »Popule meus«-t énekl.

Nagyszombaton április 2-én reggel 7 órákor tűz-, husvétgyertya és keresztviszentezés, 9 órákor nagy mise. Délután 6 órákor a feltámadási szent szertartás.

Husvét vasárnapján d. e. 9 órákor **Szmrecsányi** Pál püspök ünnepélyes nagy misét mond. Evangéliumkor **Felszer** Antal apátkanonok tart ünnepi szent beszédet.

Várad-Velenczén.

Virágvasárnap az ájtatosság reggel 9 órákor veszi kezdetét barkaszenteléssel, utána szent mise, mely alatt a passió énekeltetik.

Nagyszardán délután 3 órákor lamentáció.

Nagycsütörtökön reggel 9 órákor sz. mise, d. u. 3 órákor lamentáció.

Nagypénteken, reggel 9 órákor veszi kezdetét az ájtatosság passióval és az Urkoporsóban a legméltóságosabb Oltáriszentség kitétele után sz. beszéd, melyet **Gabriely** Lajos plebános tart.

Nagyszombaton reggel 7 órákor szentségkitétel után tűz-, husvétgyertya- és keresztviszentezés. Ezt követi 9 órákor énekes szent mise. Este 6 órákor feltámadás.

Husvét vasárnapján reggel 7 órákor csendes mise s **Gabriely** Lajos plebános prédikál. 3 órákor vecsernye.

Husvét hétfőn 10 órákor énekes sz. mise, d. u. 3 órákor vecsernye.

Várad-Olasziban, a premontrei templomban.

Virágvasárnap reggel 7 órákor csendes mise, 9 órákor barkaszentelés, körmenet, utána ünnepélyes mise, mely alatt »Urunk kinszenvedésének története« magyarul éneklük a kántor, néptanítók és a műkedvelőkből alakult énekkar.

Nagyszardán d. u. 3 órákor »Jeremiás siralmai«.

Nagycsütörtökön délelőtt 9 órákor nagy-mise, délután 3 órákor »Jeremiás siralmi«.

Nagypénteken d. e. 9 órákor »előszentelt mise«, alatta »Urunk kinszenvedésének története« magyarul, utána szent beszéd, melyet dr. **Tóth** Lajos theol. tanár mond. Délután 3 órákor, ha az idő kedvező lesz, körmenet vezetnek a Kálváriára, hol szent beszédet tart **Besser** Hugó s. lelkész. Kedvezőtlen idő esetén a processió elmarad és a szent beszéd a templomban tartatik meg, utána »Jeremiás siralmi«.

Nagyszombaton reggel fél 7 órákor tűz-, husvétgyertya és keresztviszentezés, ezután nagy mise. Este fél 8 órákor feltámadási körmenet, tartja segédlettel **Grócz** Béla kanonok.

Husvét vasárnapján 7 órákor csendes, 9 órákor énekes, fél 12 órákor csendes misék mondatnak, délután 3 órákor ünnepélyes vecsernye.

Husvét hétfőn 7 órákor csendes, 9 órákor ünnepélyes szent mise, ezután sz. beszéd, fél 12 órákor csendes mise, délután 3 órákor vecsernye.

Várad-Ujvároson.

Virágvasárnap d. e. 9 órákor a sz. mise előtt barkaszentelés. Körmenet után nagy énekes sz. mise, az evangélium előtt megkezdődik az u. n. passió-éneklés, előadja a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagyszardán d. u. 3 órákor kezdetét veszi a Jeremiás próféta siralmainak éneklése, előadja szintén a kir. kath. tanítóképezde énekkara.

Nagycsütörtökön d. e. 9 órákor énekes sz. mise, utána oltár-fosztás, d. u. 3 órákor Jeremiás próféta siralmainak éneklése.

Nagypénteken délelőtt 9 órákor lesz az u. n. »előszentelt-mise«, alatta énekeltek a passió. Kezdetét fogja venni a keresztcsókolás a sz. sirban. Szent mise után dr. **Vucskics** Gyula plebános prédikál. Délután 3 órákor ismét Jeremiás siralmainak éneklése. Este 7 órákor szentségbetétel.

Nagyszombaton reggel 7 órákor szentségkitétel a sz. sirba. 8 órákor tűz-, gyertya- és keresztviszentezés. 9 órákor nagy énekes sz. mise. Este 7 órákor ünnepélyes feltámadási körmenet.

Husvét vasárnapján reggel 9 órákor **Haldás** Gyula szeméiárium lelkigazgató szent beszédet mond a utána ünnepélyes szent mise. D. u. vecsernye.

Husvét hétfőn reggel 9 órákor dr. **Lesztván** Endre s. lelkész prédikál, utána sz. mise s d. u. litánia.

A többi templomokban Nagyszombaton a következő időben megy végbe a Feltámadási ünnepély:

Az irgalmas rend templomában d. u. 4 órákor.

A kapuczius rend templomában d. u. 6 órákor.

Az Orsolya-zárda templomában este fél 7 órákor.

UJDONSAGOK.

Előfizetési felhívás.

Ez év január elsejével lapunk fennállásának tizedik évfolyamába lépett. Egy évtizeden keresztül becsületes törekvéssel, buzgalommal igyekeztünk a közérdek szolgálatában azon nagy célt: a katolikus öntudat felébresztését, a katolikus érdekek istápolását előmozdítani.

Az április elsején következő évnegyed alkalmából bizalommal fordulunk a nagyközönséghez, mindazokhoz, akik elveinket és irányunkat ismerik s méltányolják. Nehéz időkben becsülettel álltuk meg helyünket, s hisszük, hogy a közönség bizalma nem fordul el tőlünk, hanem annál nagyobb mértékben mutatja irántunk ragaszkodását, minél nagyobb szükség van küzdeni a destruktív irány ellen.

Programmunkat ismeri a közönség. Célünk egy minden politikai párttól független kath. irányu lapot adni, mely Nagyvárad és Bihar megye érdekeit védve, e mellett hű tükre legyen a főbb országos, kivált katolikus szempontból érdekes eseményeknek.

Budapesti tudósítónk azonnal és kimeri-

ten értesít minden nagyobb jelentőségű eseményről, országgyűlési tudósításaink nemcsak bőveket és hűek, hanem egy fél nappal megelőzik a budapesti lapokat.

A vidéki és országos eseményekről jól szervezett levelezői karunk értesít a megye minden pontjáról s az ország nagyobb városairól.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy lapunka pártolói, és ismerőseik körében terjeszteni sziveskedjenek, hogy a keresztény eszmék elterjedjenek a nép minden rétegében.

A »TISZANTUL«
szerkesztősege és kiadóhivatala

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre — — — — 16 kor.

Negyedévre — — — — 4 »

Helyben házhoz hordva:

Egész évre — — — — 20 kor.

Negyedévre — — — — 5 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre — — — — 24 kor.

Negyedévre — — — — 6 »

A püspök felszentelésének évfordulója.

Nemcsak a püspöknek, hanem az egyházi törvények szerint az egész egyházmegyének ünnepe a püspök felszentelésének évforduló napja.

Szmrecsányi Pál Ó Excellentiája ez-uttal először éri felszentelésének évfordulóját a váradi püspöki székhelyben.

Tizenkét esztendővel ezelőtt, 1892 márczius 27-én szentelte őt az egri bazilikában püspökké jóltevője és atyai barátja **Samassa** József egri érsek, **Bende** József akkor még beszterczébányai, most nyitrai püspök és **Szele** Gábor felszentelt püspök, egri érseki helynök, mint consecratorok segédletével.

Tizenegy és fél évig a szepesi egyházmegyének volt püspöke, honnét a szentszék és az apostoli király kegyetavaly a váradi püspöki székbe helyezte át.

Még csak félesztendeje kormányozza új egyházmegyéjét, de e rövid idő alatt apostoli buzgóságával, mindenre kiterjedő jószágos gondoskodásával, lelkének közvetlenségével és szívének melegségével és ritka finom tapintatosságával megnyerte magának papjai és hívei őszinte szeretetét, ragaszkodását és az egész társadalom osztatlan tiszteletét és hódolatát.

Püspökünk ez évfordulón is szerényen kitér az ünneplés elől, — papjai és hívei pedig buzgó imádságban esedeznek számára kegyelmet, jólétet, égi és földi áldást.

Tartsa Isten életét sokáig, legyen közmányzása békés, áldásos!

Telefon: 501. sz.

Festék-, lack- és kenczekereskedés!

Csillag Ignác, Nagyvárad, Kossuth-utca Mezey-ház

Borostyán-lack 1 kiló
kor. I. 20, II. 71, III. 150.

E s e t e k n a g y r a k t á r a.

Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek

Borostyán Sprit-lack
1 kilo korona 1.80.

hol is minden e szakmába vágó cikkek a legolcsóbban szerezhetők be.

TAJEKOZTATO.

Apr. 14. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.
 Prohászka Ottokár dr. szónoki beszédével (estély.)
 April. 15. Szigligeti társaság közgyűlése.

* **Hosanna! Hosanna!** A nagy tragédia időszakát megelőző vasárnapon, ma ezen üdvözlővel telnek be a templomok szerte a világon ahol a Megváltó uralja a szíveket. Emlékeztet ez arra a napra, midőn az Üdvözítő Jeruzsálemben ment s az üdvözítő nép ujjongva fogadta, pálmát, zöld ágakat hintvén utjára. Ezért az egyház Virágvasárnapnak is nevezi s a dicső jelenet emlékeztetése barkát szentelnek. A templomokban ma ünnepélyes istentiszteleteket és körmenetet tartanak. A szent mise alatt Jézus kinszenvedésének történetét, az u. n. Passiót ékeklük.

* **Lelkigyakorlatok a papnöveldeben.** A nagyváradi r. kath. papnövelő intézetben ma, Virágvasárnapján kezdődnek a Husvét előtt szokásos szent gyakorlatok, a növendékpapok részére. A szent gyakorlatokat ez alkalommal *Drebitka* Ferencz kalocsai Jézustársasági atya vezeti, aki tegnap este érkezett Nagyváradra. A szent gyakorlatok ma, vasárnap este fél 6 órakor kezdődnek.

* **Kossuth-ünnep a jogakadémián.** A nagyváradi kir. katolikus jogakadémia polgársága Kossuth Lajos halálának 10-ik évfordulóját ma, vasárnap délután üli meg az akadémia dísztermében a következő műsorral:

1. Megnyitó beszéd, tartja Sarkadi Sándor.
 2. Kossuth sirja, Abrányi Emiltől, szavalja Popper Miklós.
 3. Kossuth-hymnus, éneklük Váradi Aladár zenetanár zongorakísérete mellett: Popovits György, Sarkadi Sándor, Popper Miklós, Völgyi Gábor, Szabó Béla, Borghida Endre, Hartmann Sándor, Nits Dániel, Kovács Zsigmond, Boér András és Grünstein József.
 4. Ünnepi beszéd, tartja Medzihradski Gáspár.
 5. Tavasz elmúlt... Éneklük Váradi Aladár zongorakísérete mellett ugyanazok.
 6. Kossuth Lajos, irta és szavalja Borghida Endre.

* **Uj udvari káplán.** A Budapesti Közlöny hivatalos lap legújabb számában közli, hogy ő Felsője a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére *Weber* Jácint szentbenedek-rendi áldozópap és tanárnak az udvari kápláni címet — díjmentesen adományozta.

* **Az asztalossegédek bérharcza.** Körülbelül egy hét óta szünetel a munka a nagyváradi asztalosműhelyekben; a segédek sztrájkba léptek, mert a munkaadók az ipartestület által jóváhagyott műhely- és munkarendet függesztették ki a műhelyekben s azok betartását követelik. A sztrájkolók tegnap nagy falragaszokat bocsájtottak ki, amelyben közlik a rájuk nézve sérelmes munkarendet. Ebből megtudjuk, hogy mit tartanak magukra nézve sérelmeseknek a munkások. Ezekből bizony nem tudjuk kiolvasni a sérelmeket, legfeljebb azt, hogy 10 percnyi késésért egy negyed napot vonnak le a mesterek a munkabérből. Hogy gyulékony anyagok, lobbanó forgács halmaz között nem szabad cigarettázni, dohányozni, ezt csak helyeselheti mindenki, mert ha nem lenne a munkarendben, a hatóságnak kellene tiltani. A bujtogató iratok terjesztése sem lehet a műhelyben a munkás célja, legfeljebb a szociálista vezérek malmára hajtáná a vizet. Van még egy pontja a műhelyrendekek, amely szerint a munkások köteleességének ismerje minden munkás illetlen szavaktól, káromkodástól, dalolástól visszatartani és művelt emberhez illően viselkedni. — Szomorúan tapasztaljuk, hogy

a nagy közönség jó része, nem tekinti az iparos munkást művelt embernek, de ha valaki azért képes panaszkodni és sztrájkolni, hogy nem káromkodhat kanász módjára, az ne is várja, hogy becsülésben részesüljön és művelt embernek tartásák. Azt tartjuk, hogy a becsületes munkás méltó az ő bérére s éppen azért szót emeltünk, rá tudunk mutatni, az asztalossegédek érdekében, mikor nem oly régen, a megélhetésükért küzdöttek, de mostani bérharczuknak nem látjuk az indokát. — Az asztalos iparosok szakosztályától különben a következő nyilatkozatot kaptuk a sztrájkolók által kiragasztott kiáltványra:

A múlt évi bérharczából kifolyólag mi egy egyezményt írtunk alá, a mely mellett munka- és műhelyrend nem volt, noha ezt a munkások szintén követelték, amely ez évben elkészült s azt minden asztalos iparos, ki a szakosztálynak tagja, e hó 8-án ki is függesztette.

Ezen műhelyrend mellett mi a munkaidőt és fizetést már a múlt évi egyezményben felsorolt pontozatokban foglalt feltételek mellett ma is megtartjuk, így tehát mi sem több időt dolgoztatni, sem kevesebb fizetést adni nincs és nem is volt szándékunk.

Azt állítják a bérharczban levő asztalossegédek, hogy ők heti 4—5 frt fizetés mellett nyomorogva dolgoznak a helybeli asztalos iparosoknál. Ez nem áll, mert a fizetés sem a múlt évi egyezmény előtt, sem azután ily nevelésesen kevés nem volt, mert 14 koronától 24 koronáig fizettünk ma is és fizettünk a múlt évi egyezmény előtt is. sőt darabszámú munkás hetenként 30—36 koronáig is keres, ha idejét tényleg a tíz órás munkaidőnek szenteli.

Nem lehet szó tehát az egyezmény megszegéséről, az említett egyezmény időhöz egyáltalában kötve nem volt, már csak azért sem, mert nekünk a műhely- és munkarendben foglalt pontok, tisztán csak rendet irnak elő s hogy erre eddig okunk volt, bizonyítja az eddig számtalan esetben előfordult körülmény, hogy egyes segéd munkás a legkihívóbb magaviseletet tanúsította a munkaadó iparossal szemben, annak saját műhelyében.

Ami a dohányzás eltiltását illeti, ez általános szokás az asztalos műhelyekben, hiszen az anyagforgács könnyen gyulhatósága kívánja ezt, tisztán tűzbiztonsági szempontból.

* **Aranylakodalmom.** A régi Nagyvárad magisztrátusának egyik érdemes tagja, *Cseh* Zsigmond okleveles ügyvéd, nyugalmazott városi árvaszéki ülnök, a ki hosszú éveken át, mint városi tanácsos, majd árvaszéki ülnök tett közbecsülés mellett becses szolgálatokat a városnak, tegnap ünnepelte meg kedvező egészségben érdemek- és emlékekben gazdag életének egy szép mozzanatát, házassága ötvenedik évfordulóját. A ritka jubileumot szűk családi körben ülte meg az ünnepelt és neje, kiket gyermekeik és a nagyszámú rokonság meleg szeretettel vett körül és elhalmozta a puritán jellemű öreg urat szerencsekívánataival.

* **Elhunyt tanár.** Részvételt vettük a gyászhirot Kecskemétről, hogy *Kiszelák* Ferencz, az ottani állami főreáliskola tanára csütörtökön elhunyt. Kiszelák régebben a nagyváradi állami főreáliskolánál is működött. Aránylag korán, 52 éves korában érte a halál. Elhunytát neje, szül. *Kocsis* Ilona és kis fia, Sándorka gyászolja. Temetése tegnap, szombaton ment végbe Kecskeméten. Béke poraira!

* **Nagyváradi festmények Berlinben.** Mint már említettük, a német császár kezdeményezésére ez év nyarán Berlinben nagyszabású nemzetközi történelmi irányú képzőművészeti kiállítás lesz. A magyar közoktatási miniszter felkérésére Biharvármegye és Nagyvárad vá-

rosa is átengedték a kiállításra a millennium alkalmából készített nagyszabású történelmi tárgy festményeiket. Tegnap járt Nagyváradon a miniszter kiküldöttje. Ugy az új városi székházban, mint a megyeház dísztermében levő képeket levették s gondosan összecsomagolva indították utnak a német fővárosba. A városház dísztermében a hatalmas kép helyét a fal színének megfelelő draperiával látták el októberig, míg a képek visszaérkeznek Nagyváradra.

* **Vasuti összeköttetés a villamosteleppel.** A városi villamostelepnél sok baj van a szénzállítással; ugyanis a vasuti állomástól kocsin kell a telepre szállítani a kőszén és sokszor fél napig kell az igáknak várni az állomáson, míg a szén felrakásához foghatnak. Ilyen viszonyok mellett könnyen megtörténhetnék az a kellemetlenség, hogy a telepen nem állana rendelkezésre a szükséges szénmennyiség. A telepfelügyelő-bizottság előterjesztésére Nagyvárad városa elhatározta, hogy a telep előtt elvonuló közúti vasut vonalából kiágazólag egy vasuti sínpart építet a villamostelep szénraktáráig. A vasuti vágány építésére a kereskedelmi miniszter a közigazgatási eljárást elrendelte s azt a jövő hét szerdájára, március hó 30-ra tüte ki, s a miniszterium képviselőjére dr. *Dubszky* Alfréd kir. főmérnököt küldte ki. A közigazgatási bejárásra vonatkozólag különben a polgármester a következő hirdetményt bocsátotta ki:

A nagyváradi gőzmozdonyu közúti vas-pálya sertésvásártéri vonalából kiágazólag a városi villamos mű telepéhez tervezett iparvágány közigazgatási bejárását a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur folyó évi március hó 24-én, 20998. sz. alatt kelt leiratával elrendelte. A közigazgatási bejárás megkezdésének határidejéül 1904. évi március hó 20-ik napjának d. e. 9 órája, összejövétel helyéül pedig a városi villamostelep tűzetett ki. Miről az érdekelteket azzal értesitem, hogy ezen bejáraton esetleg fennforgó észrevételeket előterjeszthetik. Nagyvárad, 1904. évi március hó 26-án *Rimler* Károly, polgármester s. k.

* **Trachoma-tanfolyam** Budapesten. A belügyi kormány egészségügyi osztálya erőlyesen intézkedik a trachoma szembetegség terjedésének megállítására. Közlebb, június hó 3-tól 12-ig trachoma-tanfolyamot rendez Budapesten, orvosok részére. Felhívta Biharvármegye és Nagyvárad város törvényhatóságát, hogy a tanfolyamra jelentkező orvosok jegyzékét terjeszse fel a belügyminiszteriumba, ahol határoznak a felett, hogy kiket hívnak be a tanfolyamra. Az utiköltségen kívül 8 korona napidíjat ad a miniszterium. Biharvármegyből és Nagyváradról bizonyára lesz több jelentkező a tanfolyamra.

* **A külképviselet nyelve.** Csanádmegye törvényhatósága hazafias hangu feliratot intézett a kormányhoz az ellen, hogy ő Felsője kabinet-irodája német nyelvű megkeresést intézett a törvényhatóságához. Ujabbán Abauj-torony megye törvényhatósága határozta el, hogy feliratot intéz a képviselőházhoz a közös képviselet azon eljárása ellen, hogy németül intézkedik a magyar honosok ügyében. Abauj-megye ezen hazafias hangu feliratát pártolási végett megküldötte Nagyvárad város közönségének.

* **Hazafias ünnep** Tataroson. A tatarosi bányatelepben lételemelő hazafias ünnepély folyt le a napokban, március 15-ikének emlékére. A különféle nemzetiségű munkások egy szívvel-éléssel ünnepelték a szabadság nagy napjának emlékét s a törnyék intelligens közönsége örömmel osztozott a hazafias ünnep-ségben. A dalkör igen szépen adta elő a pro-

gramba vett hazafias dalokat, Neumann Hedvig, Várkonyi Jenő meglepő szépen szavaltak. Az ünnepély fénypontja **Kovács György** kistótfalusi gör. kath. lelkész ünnepi beszéde volt; a magasan szárnyaló, eszmegazdag szónoklat feltárta a 48-iki márcziusi események jelentőségét s annak nagybecsű vívmányait. A kitűnően előadott, hazafias lelkesedéstől áthatott beszéd méltó volt az ünnephez s nagy tetszést aratott. A szép ünnepély első sorban **Vossalik József** gyárgondnok és **Bálint János** gyártelepi állami tanító odaadó buzgalmát dicséri.

* **Siketnéma tanulók felvétele.** A siketnémák aradi iskolája első osztályába az 1904-5-iki iskolai évre új növendékeket vesznek fel. Első sorban **arad-, békés-, Bihar- és csanádmezei** gyermekeket vesznek fel és részesítenek segélyben. Folyamodni április hó 15-ig lehet. Közlelbi felvilágosítást az igazgatóságtól lehet kérni.

* **Vasuti szerencsétlenség a szudricsi ipartelepen.** Emberéletbe kerülő véres vasuti szerencsétlenség történt pénteken délután a Wilherdt-czég szudricsi ipartelepén. Az ipartelep vasutján két teherszállító kocsik kiskilót s több embert maga alá temetett. A munkások egyike a pályatest melletti gödörbe zuhant s halálos sérüléseivel csak késő délután találták meg. A súlyosan sérült **Goldis György** kiskóhi vasuti munkás, akit beállítottak a belényesi kórházba, hol még aznap éjszaka meghalt. A kiskilásnál ezenkívül még többen megsérültek. A vasuti szerencsétlenségről a belényesi szolgabírósa értesítette a nagyváradi kir. ügyészséget s **Korn Lajos** kir. alügyész a helyszínére utazott, megállapítani, kit terhel felelősség a vasuti szerencsétlenségért.

* **A Kakas Márton legújabb számából. A szállóige eredete.**

— Tudod barátom, nem kell ám Tisza Istvánt elítélni, amiért azt mondta a munkás-küldöttségnek, hogy fogja be a száját. Nem csoda, ha neki is rájár erre a nyelvre!

— Miért nem csoda?

— Mert eleget hallja Bécsben. Ha ott a magyar miniszterelnök mukkanni mer, Beck és Pittreich ráförmednek: »Maul halten und weiter dienen!

Szabók sztrájkja.

A lapok tele vannak a budapesti szabók sztrájkjával. Pedig ez a sztrájk nem teljes. Maguk a szabólegények szegik azt meg leginkább. Mert először is a sztrájk ideje alatt is szabnak. T. i. a munkaadók szerint teljesíthetetlen követeléseket szabnak elibük. Másodszor öltének is. T. i. a maguk tartásával fenyegető mértéket öltének. Harmadszor fejtenek is. Es pedig nagy tevékenységet fejtenek ki a mozgalmuk sikere érdekében. De még varrnak is, a mesterek nyakába nagy terheket varrnak. Csak vasalások nem sikerül. Nem tudták a munkaadóktól a kívánságaik teljesítését kivásalni.

A jó szakácsné.

Férj: Mi az édesem, hogy ma a mártásban a »Budapesti Hírlap«-nak egy darabját találtam?

Feleség: Tudod, mindig panaskodol, hogy folyton egyformát főzök. Valami ujságot szeretnél enni, hát itt van.

* **Kézrekerült dezentor.** Még a múlt évi április hó 23-án egy **Lévay István** néven gyanuba fogott egyén négy rendbeli lopás elkövetése után megszökött Nagyváradról. Innét Debreczenbe ment, a hol Bicsi néven követett el több rendbeli lopást. Innét is sikerült a rendőrség elől tovább állania és Miskolcra került, a hol szintén lopott. Itt azonban utól érte a nemezis. Mint az ottani 5-ik gyalogezred katonaszökevényét elfogták. Ekkor derült ki csak, hogy tulajdonképpen **Danó József** a neve, aki 27 éves kora dacára feyházviselt notórius betörő-tolvaj.

* **Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni,** Mauthner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, **Mauthner Udön cs. és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33.**

mindenkinek **ingyen** megküldi. A kitűnően tisztított, legnagyobb csiraképesseggel bíró, fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különösen fölémlítendők az impregnált takarmányrépamagvak és a legnemesebb gabnafélék dus választéka.

* **Kártyasipisek kezében.** **Fodor Sándor** paptamási-i földmives tegnap bejött Nagyváradra és itt jártában az ősi tanya előtt három fiatal embert látott, kik javában kártyáztak. Az öreg parasztnak annyira megtetszett a »hol a veres, itt a veres« ezimen eléggé ismeretes kártyajáték fordulatosa volt, hogy kibiczből csakhamar partnernek csapott fel. Ebbeli vállalkozása azonban balul ütött ki, a mennyiben 40 koronányi pénzétől csakhamar megszabadult. A három fiatal ember, mintán megkoppasztották az öregot, birkocsira ült és bejött Váradra. **Fodor** is bejött, de őt utja egyenesen a rendőrségre vitte, hol panaszt emelt a három jómadarak ellen. A rendőrség keresi a hamis kártyásokat.

* **A Püspök-fürdő összes helyiségei és fürdői márczius 31-én a n. é. közönség használatára bocsáttatnak.** A rontói állomásnál a vonat érkezésekor fürdői omnibusz áll a t. vendégek rendelkezésére. Tisztelettel **Kernáts János.**

* **Női kalapokban** legszebb újdonságok érkeztek Czillér Imre áruházának Olasz, Fő-utczán, valamint férfi és gyermek kalapokban nagy választék. Különlegességek női férfi és gyermek harisnyákban. Női napernyők minden elképzelhető kivitelben kaphatók a legolcsóbb árban Czillér Imre áruházában Olasz, Fő-utczán. Telefon 232.

* **Olvasóink figyelmét** felhívjuk **Nádor Henrik és Társa** czég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 687

* **Allatgyógyászat.** Allattenyésztői érdekelhet, hogy a londoni állat-egészségügyi kiállításon **Dr. Dávid Viktor**, eszéki gyógyszer-táros »Antegrin« nevű háziállatok óv- és gyógy-pora általános nagy szenzációt keltett. Gyakorlatilag az »Antegrin« háziállatok belső bajainál nálunk is nagyszerűen bevált, állatorvosok és gazdák egyaránt dicsérik. Az »Antegrin«-t, mint stomachikumot és enyhe laxánst, a horv.-szlav.-dalm. királyi kormány is nemrég engedélyezte és jóvá hagyta, az országos vegytani intézet véleményezése alapján. Az »Antegrin« az egész monarchiában törvényesen van védve. 396

* **Minden külön értesítés helyett ezután** hívom fel a t. közönség figyelmét azon körülményre, hogy az idén a **keresztény és izraelita húsvét összeesik**, minek következtében **czipő-, kalap- és férfi-divatáru** üzletem — különösen a **közvellen ünnepelőtti napokban** — **oly nagymérvű látogatottságnak szokott** — hál' Istennek — **örvendeni**, hogy jobb vevőimet sem részesíthetem **olyan nyugodt kiszolgálásban**, a minőben egyébként szeretném. Ennélfogva felkérem **jobb vevőimet**, hogy szükségletüket — a **nyugodt és kellemes kiszolgálás érdekében** — legalább 8-10 nappal az ünnep előtt beszerezni sziveskedjenek, már csak annál is inkább, mert fizetem a **nagyhét csütörtök, péntek és szombatján zárva lesz.**

Különösen kérem azon t. vevőimet, kik nálam könyvre szoktak vásárolni, hogy bevásárlásaikat néhány héttel az ünnep előtt eszközöljék!

Midőn még megjegyzem, hogy **minden szakmában vágó cikkből a legjobb tavaszi újdonságok már megérkeztek**, vagyok tisztelettel: **Leitner Lázár.** 673

* Tisztelettel hívjuk fel lapunk olvasóinak szives figyelmét **Sz. KOCSIS JÁNOS** katonai, egyenruházati, férfi-szabó czég lapunk mai számában közölt hirdetésére. 606

* Olvasóink különös figyelmébe ajánljuk a közelgő ünnepekre czipő, kalap beszerzésére **Fábry Testvérek** fő-utczai üzletét, hol a tavaszi idényre különösen czipő és kalap

czikkeiben meglepő szép újdonságok nagy választékban találhatók, s az árak tekintettel az ünnepi nagy forgalomra, meglepő olcsók, így a vevőközönség saját érdeke, szükségletét Fábry Testvéreknél szerezni be. 445.

* **Ritka alkalom** kínálkozik most a t. közönségnek szükségletei olcsó beszerzésére. A jó hírnevű **Kovács L.** és társa czég ugyanis, miután Zöldfa-utca 38. sz. alatti üzletét felosztja, hatóságilag engedélyezett végeladást rendez és raktári készletét gyári áron alul hozza eladásba. Felhívjuk a t. közönség figyelmét a lapunkban közzétett hirdetésre. 593.

* Figyelmeztetjük olvasó közönségünket, hogy most **Háasz Manó** kézmű és divatáruházában (Zöldfa-utca elején) óriási mennyiségű női férfi és gyermek ernyők, ugyszinte női férfi és gyermek harisnyák bámulatot keltő árban lesznek elárusítva. 64

IRODALOM.

Az O. I. Sz. ülése.

Az Országos Irodalmi Szövetség tegnap tartotta meg első választmányi ülését a Budapesti Ujságírók Egyesülete helyiségében dr. **Peckár Gyula** országgyűlési képviselő elnöklése mellett.

A szervezés szép sikeréről **Szundy Károly** titkár számolt be.

A szövetség pártoló tagjainak száma 2004, rendes tagjaié 54, alapító tagjaié 9. A vidéki egyesületek közül nagyobb beléptek a szövetség kötelékébe a magyaróvári Széchenyi-kör, az aradi Kölcsey-egyesület, a komárommezei Közművelődési-egyesület, a borsodmezei Közművelődési-egyesület és a Magyar nők Közművelődési-köre. Ezekkel 24 tagja van a szövetségnek a vidéki egyletek közül.

Zilahy Gyula, Nádaszy József, Balla Kálmán, Micsey Ferencz szinigazgatók azon ajánlatát, hogy a szövetség javára diszeldadást rendeznek, köszönettel veszi tudomásul a választmány és kimondta, hogy annak idején küldi közreműködő tagjait.

A szövetség kiadványainak hatását már előre is mutatja az a tény, hogy a nagyszámú tagjelentkezés történt Bukarestből, Romániából, Horvátországból, Párisból, az ott kint élő magyaroktól.

A lelkes magyar irányzatu irodalmi munkát végző és Debreczenben megjelenő Csokonay-Lapokat megrendelő a szövetség.

Beöthy Zsolt arra hívta fel a figyelmet, hogy a szövetségnek kettős a feladata. Az egyik nemzetiségi szempontból a vidéken, a másik kulturális szempontból a vidéken. A választmány magáévá tette e nézetet.

Szavay Gyula indítványára elhatározták, hogy a vidéki nagyobb városokban rendszeresen ismertetik majd a szövetség czéljait.

A »Vas Gereben-émlék« leleplezését május hó 2-ik felében tartják meg Fügeden. A rendező bizottság elnökei lettek: **Jókai Mór, Berzeviczy Albert, gróf Zichy Jenő.**

Peckár Gyula indítványára **Szundy Károly** titkárnak lelkes hangu köszönetét fejezte ki és jegyzőkönyvbe foglalta a választmány a szervezés körül kifejtett páratlan buzgalmaért, egyben titkárrá léptette elő.

Földes Imre pénztáros jelentése után a bizottságok megalakítása iránt i tézkedtek. A könyvkiadó bizottság elnöke **Beöthy Zsolt**; a népkönyvkiadó bizottságé: **Baróthy József**; a jogi bizottságé: **Szivák Imre**, a felolvasásokat rendező bizottságé: **Molnár Viktor** államtitkár lettek.

Az ég felé. **Makucz Ernő**, a helybeli Orsolya-zárda lelkésze egy kis csinos füzetben adta ki azon elmélkedéseket, amelyeket a múlt héten a szent gyakorlat alkalmából az Orsolya-zárdában tartott. Emelkedettség, világosság és keneteljesség jellemzik a szentbeszédet s a kis füzet kedves emlék lesz azok számára,

kik e szent gyakorlatokon résztvettek. A füzet a *Szt. László*-nyomda csinos kiállításában jelent meg.

SZINHÁZ.

A bajusz.

A társaságnak két kiváló tagja búcsuzott tegnap: *Parlagi Kornélia* és *Szöke Sándor*. Mind a kettő saját szándékán kívül távozik s mind a kettőnek távozása veszteség a társulatra, veszteség a közönségre.

Parlagi Kornélia lassankint hódította meg a közönséget. Lassu volt a hódítás, mert nem külső eszközökkel, hanem a fejlődő művészet komoly hatásaival történt; de épp azért maradandó is volt a diadal. Tehetség mellett nagy szorgalommal is van *Parlagi Kornélia* megáldva, a mely szorgalommal rendkívül sokat tudott képezni hangján és játéka. Ma már teljesen érvényre tudja juttatni lágy, hajlékony hangját s játéka is több oldalúvá, változatosabbá vált. Tegnap folytonos ünneplés tárgya volt s a sok kihívás, taps és virág mind a közönség szavazata volt, amelylyel az igazgatóságot ösztönözte, igyekezék a szép tehetséget s haladásra képes művészt a társulathoz visszaszerződtetni.

Szöke Sándor aránylag kevesebb szerepben léptették fel, mint fiatal színészt kellett volna s ennek dacára aránytalanul sokat haladt. Intelligens, komoly törekvő és tehetséges fiatal színész, a ki kezdőből a kedvező körülmények dacára igen használható színészsze nőtte ki magát. Távozása határozott veszteség. Búcsuzására hatalmas babékoszorúval s ezüstkoszorúval lepte meg a közönség. Ritka kitüntetés fiatal színészsze, határozottan óhajtható, hogy a színház vezetősége is figyelembe vegye a közönség óhaját s *Szökét* ismét szerződtesse. Van fölösleges tag nem egy — miért kell éppen a tehetségesektől megválnunk?

A többi szereplő is igyekezett a búcsúelőadást minél sikeresebbé tenni: ebből az igyekvésből csak éppen a zenekar nem akarta a maga részét sehogyan sem kivenni. —r.

Haller Irma búcsufellépte. Vasárnap este *Haller Irma* a *Gésák* című operettben búcsuzik; a kedves muzsikája operett egyik legjobb szerepét, *Mimózát* játssa. A többi főszerepet: *Parlaghy, Bankó, Agnelly, Békffy, Horváth, Bérczi, Szathmáry* játsszák.

A mai előadások. Ma délután félhelyárral szinre kerül *Bob herczeg* *Haller* és *Parlaghyval* a főszerepekben.

Alexander Margitka fellépte a karaszemélyzet jutalomjátékán. Hétfőn este fogja *Alexander Margitka* a *»Kisszökevény«* című operettben bemutatni a nagyváradai közönségnek táncművészetét, melylyel a fővárosi közönséget meghódította. Az operett II-ik felvonásában két táncot és kuplét fog előadni. A 3-ik felvonásban pedig nagy tánckettőt fog lejteni *Bércziné Horváth* Irmaival.

A rendkívüli érdekes előadás czimszerepét *Haller Irma* játssa el. A rokonszenves, ünneplés szubrett ez alkalommal már mint vendég lép fel a Szigligeti-színházban. Szerződése ugyanis virágvasárnapra lejárt, de a karaszemélyzet kérelmére kollegiális szívességgel elvállalta a szerepet, hogy a jutalomjáték sikerét ezzel is biztosítsa.

EGYESÜLETEK.

Meghívás.

A nagyváradai első általános munkás betegsegélyző-egylet folyó évi április hó 4-én, husvét másodnapján, d. u. pontban 3 órakor, a Zöldfa-szálloda nagytermében rendes évi közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

1. Elnöki jelentés.
2. A múlt évi számadás kimutatása, felmentése a tisztviselői karnak.
3. Tisztviselők megválasztása és pedig: elnök, elnökhelyettes, 24 választmányi tag, 5 felügyelő-bizottsági tag és 2 jegyzőkönyv-hitelesítő.
4. Indítványok, melyek a gyűlést megelőző 8 nappal előbb írásban be lettek adva választmányoknak.

Felkérjük tehát az egylet minden tagját, miszerint a rendbe hozott tagsági könyvekkel a fentnevezett napon és helyen minél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjenek, annnyival inkább, mert ha a tagok kellő számmal meg nem jelennek, ugy a gyűlés azon napon megtartható nem lesz, de a reá következő vasárnap, a tagok bármily csekély számmal legyenek is, a gyűlés megtartatik.

A választmány.

A nagyváradai párbajjelenes szövetség 1904 április 4-én délelőtől fél 11 órakor közgyűlést tart a Kereskedelmi Csarnok termében, melyre a tagok és érdeklődők ezennel meghívotnak. Megelőzőleg 10 órakor választmányi ülés.

Tárgysorozat:

1. Titkári jelentés a múlt évi tevékenységről.
  2. Jelentés az egyleti vagyon kezeléséről, zárszámadás előterjesztése.
  3. Az egylet igazgatóságának, elnökének és a számvizsgálóknak megválasztása.
  4. A szövetség becsületbirósági szabályainak tárgyalása.
  5. A tagok esetleges indítványai.
- A tagok önálló indítványai a közgyűlés előtt az igazgatósághoz benyújtandók.

Az elnökség.

Ügyvédek gyűlése. A nagyváradai ügyvédi kamara ma vasárnap délelőtől 10 órakor tartja meg *Hlatky* Endre elnökle alatt a városi tanácsstermében szokásos évi közgyűlést, amelynek legfőbb pontja az ügykezelésről, az ügyvédek és jogszolgáltatás terén elmúlt évben, szerzett tapasztalatokról az igazságügyminiszterhez fölterjesztendő évi jelentés lesz. Egyébként a közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Évi jelentés az igazságügyminiszter urhoz az ügykezelésről, az ügyvédség és jogszolgáltatás terén szerzett tapasztalatokról.
2. Az 1903. évi zárszámadások.
3. Az 1904. évi költségvetés.
4. Esetleges indítványok.

IPARÜGYEK.

Előjárósági ülés.

Az ipartestület előjáróságának f. hó 24-én tartott ülésén megjelentek: az iparhatóság részéről: *Gerő* Armin főkapitány, ipartestületi biztos; az ipartestület részéről *Bertsey* György elnök, *Ováry* Lajos alelnök, *Badar* Benjámín, *Bodnár* János, *Czeplédi* Jeremiás, *Érlich* Mór, *Fodor* Lajos, *Grünberger* Adolf, *Juhász* Benedek, *Kadletsik* Samu, *Köblös* Ferencz, *Milibák* József, *Molnár* János, *Puskás* Lajos, *Rendes* Vilmos, *Sinka* László, *Polonkai* Gyula, *Táray* Sándor, *Urán* Mihály, *Vlád* Agoston előjárók, ifj. *Cser* János számvevő, *Iványi* István pénztárnok, *Jankovits* János főjegyző.

A február havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása után a pénztári je-

lentés feltüntette a számadások megvizsgálása után fennálló állapotot. A bevétel 3968 korona 16 fillér a január havi maradvány 2217 korona 10 fillér, összesen 6185 korona 26 fillér, a kiadások 2731 korona 37 fillér, pénztári maradvány 3453 korona 89 fillér.

A kereskedelemügyi miniszteri rendelet a segéd munkások és tanoncok esetleges visszakísértetése alkalmával a karhatalom igénybe vételéről,

a budapesti f. szabó ipartestület átirata a bérharcz tartama alatt az onnan érkező segédek fel nem fogadásáról,

az ipartanodai bizottság értesítése a nagyváradai szakirányú tanoncziskola és a hozzá csatolt tanfolyamok ez évi vizsgálatok rendjéről,

a kereskedelmi és iparkamara átirata a magyar védő egyesület országos iparpártolási bankjának támogatása iránt.

Tudomásul vették.

A Gazdasági és iparbanknak a menház javára tett 35 korona és

S. K. urnak 100 kor. adományáért köszönet szavaztatott.

Két szegényebb sorsu beteg iparos részére 10—10 kor., 13 számlára és köteles tételekre 1320 kor. kiutaltatott.

A nyugdíjszövetkezet alapszabályának kidolgozására *Ováry* Lajos elnökle alatt, *Milibák* József, *Táray* Sándor, *Bodnár* János és *Köblös* Ferencz előjárókból álló bizottság választott meg azon megbizatással, hogy a bizottságba más szakértők és ipartestületi tagok bevonásával egy alapszabálytervezetet készítsenek.

NYILTTÉR.

Dr. Gerő Sándor

ORVOS

lakását *Szilágyi Dezső* (Apácz)-utca sarkán, a színházzal szemben, a dr. *Adorján* házába helyezte át.

Tavaszi

czipő-ujdonságaim

megérkeztek!

A legjobb és legelegánsabb női- és gyermek-czipő különlegességek egyedüli bevásárlási helye:

ARANYI ALBERT

czipő-áruháza

NAGYVÁRAD, Fő-utca. (Oláry mellett.)

Helybeli és megyei telefonszám: 512.

Óriási választék! Feltűnő olcsó árak!

549 Szolid, pontos kiszolgálás!

Tisztviselőknek árendemény!

Zala Ferencznél

Fő-utca, Bazár-bérház

a legujabb nyakkendők, kalapok, csipők, ingek, gallérok, harisnyák, keztyűk, botok, pénztárczák, utazó cikkek legjutányosabb árban kaphatók.

LOVACRIN

mesés hatású Amerikai hajnövesztőszer főraktára.

Bumbera Imre

polgári- és papi szabó.

Nagyvárad, új „Bazár“-épület színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a legujabb divatu és a legjobb minőségű szöveteim raktáron vannak, melyekből a legujabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét az összes áruimra, melyet kizárólagosan csak a Főtisztelendő papság részére tartok. Allandóan nagy választék reverenda címáda és egyházi kvadrátusokból Rivétum fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legczélszerűbb hit, remény, szeretet övének (cingulus), mely egyedül csak nálam szerezhető be.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, meg kell említenem, hogy elvem mindig a jó kiállítás és jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseiket kérve, maradtam kitűnő tisztelettel:

Bumbera Imre,

615

polgári- és papi szabó.

TAVIRATOK.

Az ujonczjavaslatok a főrendiházban.

Budapest, márcz 26. (Saj. tud. táv.) A főrendiház mai ülésén megszavazták az ujonczozási javaslatot. A részletes tárgyalásnál br. Pronai kifejtve, hogy a hadseregben a magyar államiságnak is kifejezésre kell jutnia, tiltakozik a hadsereg osztrák szelleme ellen s kijelenti, amíg a magyar hadseregben tilos a magyar jelenkezés, addig nem szavaz meg egyetlen ujonczot sem.

Tisza e felszólalásra reflektálva fejtegeti, hogy a javaslatok a kiegyezéssel egyértelműek s hypokrizis föltenni, hogy oly jogokat ruháztunk a koronára, a

melyek gyakorlása elé korlátokat gördíthetünk.

Pronai: Ha a hypokrizis szót én rám értette a miniszterelnök ur, úgy az visszaháramlik önre.

Ezután az ujonczjavaslatot részleteiben is megszavazták.

A megyei tisztviselők fizetésrendezése.

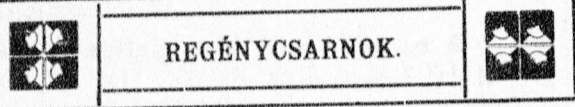
Budapest, márcz. 26. (Saj. tud. táv.)

A képviselőház pénzügyi bizottsága részleteiben is elfogadta a megyei tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot.

Szentesítendő javaslatok.

Budapest, márcz. 26. (Saj. tud. táv.)

Az 1903. évi költségvetés és a horvát provizoriumról szóló törvényjavaslat 29-én kerül a főrendiházban tárgyalásra s ezután az eddig letárgyalt javaslatok szentesítés végett a király elé kerülnek.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

91

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pémberton.

— Nem lőhetek . . . A rablók még kívül vannak a lőtávonon . . . Legalább félmérírföldnyire vannak s félek, hogy előbb utólik a menekülőket, mint rájuk lőhetek . . . Ah, mily szörnyű ez, kapitány! . . . Nézzen oda! az egyik kidőlt . . . most egy másik veszi át az evezőt! . . .

Valóban úgy volt; a menekülők egymás után dőltek ki az evezők mellől s az üldöző kalózok nyomról-nyomra közelebb értek hozzájuk, úgy hogy a két csónak közt alig volt már ötven lépésnyi távolság.

— Végük van! — kiáltott föl Bligh Péter és rettenetes nagyot káromkodott. — Isten legyen irgalmas nekik! . . .

E pillanatban Seth Barker sietve jött föl a házból a lépcsőkön s midőn megkérdeztem, hogy mit akar, olyasmit felelt, aminek hallatára egyszeriben megfedekeztem a menekülőkről.

— Az alsó folyosókon rettenetesen dörömbölnek és kiabálnak, uram. Mister Gray ugyan azt mondja, hogy nincs semmi baj, de azért jó, ha ön is tud a dolgról. Lehet, hogy abba is hagyják s talán a gépet se bántják, mert féltik az életüket. Bár Isten adná, hogy úgy legyen!

— Mister Gray mondja ezt? — kérdeztem. — Miért félti ugy a gépet?

— Ha megáll a gép, mondja a doktor, mindnyájan megfulunk, mert nem kapunk levegőt.

— No hát akkor nem áll meg! — feleltem fogcsikorgatva, — mert ha száz ördög lenne is . . .

Többet nem mondhattam . . . A golyószóró gyors lövéseinek ropogása elnyomta szavaimat . . . Hirtelen odatekintettem . . . Az imént, mikor Seth Barker feljött, már alig volt ötven lépésnyire a két csónak. A hajótöröttek óriási erőfeszítéssel eveztek s az üldözők már csak lassan nyertek fölöttük előnyt . . . A két csónak e közben beleért a golyószóró lőtávolságának szférájába, de ugyanekkor a kalózok már alig voltak tíz lépésnyire áldozataiktól. A haramiák vad ujjongással rántották elő késeiket és már rárohantak a hajótöröttekre . . . de ekkor az üldözők, mintha csak fére akartak volna ugrani üldözöik elől, birtelen kitértek oldalra s mielőtt a kalózok utánuk fordulhattak volna, vagy húsz lépésnyire voltak tőlük kelet felé.

Ezt a pillanatot használta föl Dolly, aki-

nek szeme mindig a czélgombon és a kalózok csónakján, keze pedig a golyószóró kerekén volt . . . A gyilkos gépezet megindult, az ólomzapor süvöltve szállt a kalózok csónakjára . . . tömeges halálordítás, szilaj káromkodás rázta meg a levegőt, a rablók fölgráhtak, mint a halálra talált szarvas, öklükkel fenyegették az eget, hanyat-homlok bukácsoltak a vízbe, majd az átlíkatott csónak kezdett lassan alámerülni, a vad üvöltözés siralmas nyögésben halt el s végül már csak a Dolly ideges, szilaj kacagását, meg a Bligh Péter hangos ujjongását hallottam . . .

* * *

A tizenkét bandita elpusztult, de a kilencz hajótörött megmenekült. Akár Isten kezét, akár a véletlen szerencsét láttuk ebben, az az egy bizonyos volt, hogy megszaporodtunk kilencz emberrel, akik velünk fognak küzdeni a zsi-ványok ellen, mindaddig, míg vagy meggyerjük a napot, vagy pedig elkövetkezik ránk a nagy, utolsó alvó évszak, amelyből nincs fölbredés.

XXII. FEJEZET.

Az utolsó hatvan óra kezdődik.

Szombaton déltájban mentettük meg a szerencsétlen hajótörötteket s a rá következő hétfőn délután értek véget a szenvedéseink. Ezt az időt »hatvan óra«-nak neveztem el, mint valamikor Napoleon »száz nap«-nak az Elbától Waterloóig tartó dicsőséget, s amit erről a hatvan óráról azon melegében irtam, változtatás nélkül nyomtatom ide, mert most se bíráám megírni jobban, hibebben és rövidebben.

Szombat, május 27-ikén délben.

Kilencz embert mentettünk meg a kalózok boszújától, köztük egy leányt, akinek Isabel a neve és Nepece, amerikai hajóskapitányok a leánya. Megmentettük az apját is, aki magas, erőteljes férfi és fölötte érti a dolgát.

(Folyt. köv.)

SZERKESZTOI POSTA.

E. K. Helyben A beküldött tárczáról lapunk legközelebbi számában mondunk véleményt.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

»Férjem uram sem ellenzik«

Dávid Gyula, eszéki gyógyszerész, szépitőszereit használja. Széplő és más arcfoltok ellen Eszéki pomádéja Ára 70 f., K. 1.20, 2.20, makacs arcfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztám köcsöge K. 3 és 5. Arczsuhó fekete pont alakú miteszszerek egyedüli készítője a juvenil, Ára K. 1 és 2. Bármelyik szerm használata előtt csakis Detergon különös porszappannal kell mosdani K. 1. 2, 3. Örömet szerzek sziate ifjító hajfestőmme az őszülőknek, próbáivog K. 2, 4 és 8.

ANTEGRIN. Háziallatok óv- és gyógypora. Minden gon-

dolkozás és kérdésökös nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, miad-járt beadni. Egyszeri adag alig kerül 3 krajczárba, melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztőül hébe-korba adva hizlaláskor is mindig már előre megrendelik, pel dől 100 darab sertés közt a dögöt megszüntetni 10—15—20 kilogramm szükségén. Egy tekeres Ára K. 2, mely elég 2 süldő megmen-tésére. Egy kilogramm Ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz ser-tésre csomagolással K. 10.32 f-ért már bér-mentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogramm csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton után-vétél küldve, csakis

Törv. védve. Dr. Dávid Viktor. Gyógyszerész-tudor, a m. kir. természettudományi (ársvul) rónes tagja. Szent István király gyógyszerárában, ESZÉK, 1899.

Hirdetések felvételnek

a legjutányosabb árban e lap
kiadóhivatalában

Törlesztéses Jelzálogkölesönöket

10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 és 50 évi visszafizetésre

fél éves részletekben,

melyekben a kamat és tőke törlesztése bennfoglaltatik, 500 koronától
kezdve a legelőnyösebb feltételek mellett ad,

esetleg drága kamatozásu kölesönöket konvertál a

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyváradon.

Kölesönkéreseknel telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése
szükségeltetik.

627

Első Nagyváradai Asztalos-Társaság Butorraktára

Nagyvárad, Nagy-Tellky-utca.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemü közönséget, miszerint

BÚTOR-ÜZLETÜNKET

megnagyobbitva, a mai kor követelményeinek teljesen megfelelőleg, a legmodernebbül berendeztük. — Dusan fel-
szerelt raktáron tartunk *hálószoba-, ebédlő és SZALON-BERENDEZÉSEKET*, valamint *THO-*
NET-féle HAJLITOTT BUTOROKAT, ugyszintén *ASZTALOS és KÁRPITOS MUNKÁK*
előállítását a legjutányosabb árszámítás és a legizléesebb kiállítás mellett elvállalunk. — Ugyszintén az *ESZ-*
TERGÁLYOS SZAKBA VÁGÓ munkálatok a legolcsóbb árszámítás és a leglelküismeretesebb ki-
vitel mellett eszközöltetnek, valamint az e szakmába vágó munkák szintén raktáron is tartatnak. — Tisztelettel

Lukács Antal és Társa.

685

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczna-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemü

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélféjek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
fánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

A ki elegáns és tartós
cipőt akar, az csak a

690

GLOBIN

minden cipőnemű számára
legfinomabb bőrtisztítószer
használja.

Mindenütt kapható

Egyed. gyár: FRITZ SCHULZ
Jun. Act. Ges. EGER és LIPCSE.

A jó munka a legjobb reklám.

Ki javítja meg olyan hámulatos olcsón és pontosan az óráját, mint

Freund Benjamin.

Miért? Mert a legjobb gépekkel és munkaerőkkel van ellátva. Ékszer vagy órát csak

Freund Benjaminsnál

vásárolhat legolcsóbban, miért? mert kis hásszal is megelégszik. Fél árban kínál kap szemüveg-t, hő- és lázmérőket, azt is csak

Freund Benjaminsnál.

Miért mert megvett potom árért egy egész raktárt.

Van-e törött vagy ócska arany és ezüst eladó vagy cserébe akar.

Freund Benjaminsnál

értékesítheti legjobban. Ékszer javítást hallatlan olcsóért eszközöl.

Ki nem tudja, hogy hol lakik az a

Freund Benjamin,

mű-órás, ékszerész és látszerész, az figyelje meg Nagyvárad, Fő-utca, Széchenyi-szálloda épületében.

Értesítés!

Tudatni kívánom a t. vevőközönséggel, hogy a

tavaszi áruk

teljesen megérkeztek

s annak megtekintése valóban figyelmet érdemel.

Bámulatot keltő nagy raktár

minden cikkben az ösmert

szolid és olcsó árak mellett.

Tisztelettel

617

Háasz Manó

Zöldfa-utca elején.

Hazai gyártmány!
KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGÓ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
esász. és kir.
udvari szállítók pezsgő
pincézél
BUDAFOK.

640

Új asztalos üzlet!

Van szerencsém a m. t. közönség szives tudomá-ára hozni, miszerint Nagyváradon, Szalárdi-utca 9-ik szám alatt egy mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelel

asztalos műhelyt

rendeztem be, hol modern szalon, háló és ebédlő; valamint konyhaberendezéseket a legmagasabb igényeket is kielégítőleg állítok elő. — Üzleti berendezéseket, portálokat a legcsinább kivitel s a legalacsonyabb árszámítás mellett készítek.

Részemről oda törekedve, hogy a n. é. közönségnek mindenkor teljes megalégedésére a leglekiismeretesebb árszámítás mellett szállítsam D. megrendelését, a szives pártfogást kérve vagyok

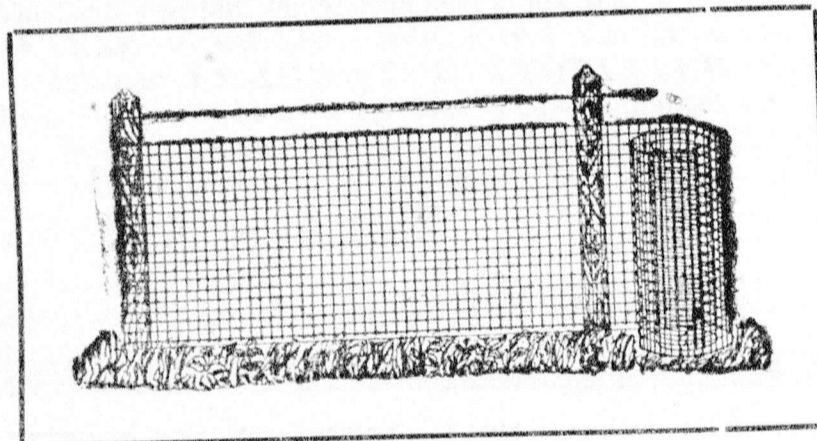
660

kiváló tisztelettel

Lechnitzki Árpád,
asztalos mester.

Bámulatos olcsó kerítések!

Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!

Haidekker Sándor

sodronyszövet-, fonat és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát

mint a legegyszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot,

mely előnyeivel fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos találmány előnyei: **Olcsóság:**

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):
körülbelül öt centiméter lyukbősséggel.

Készletben: 1 és 2 m. magasságban valamennyiből, 1,50 m. magasságban 2,2, 2,5 és 2,8 m. dróterősségekből.
Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszúkás) lyukbősséggel:

Készletben: 1 és 2 méter magasságban valamennyi dróterősségben.
Sodronyerősség mm.: 1,2 1,4 1,6 1,8 2,0 2,2 2,5 2,8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeként számítok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Czészerűség: A fonat elegendő sűrű levén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmászást is megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronyoktetek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusuzása tehát ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézszel meghuzva, egyszerűen a faduczokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előny a fonat feszessége, ami lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérőszíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodrony alkalmazva, a kerítés tetszés szerint magasítható. A tüskés sodrony méterenkint ára 6 fillér.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindentféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt-vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-, ablakrostélyokat, ökör-szárkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó-rostákat, borszűrőket, eséplőgépekbe való gabonaosztályozó-hengerek stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Gyermekkoscsik 5 fttól 50 frtig.

Harisnya-vásár az Olasziban.

Friss és Társánál az alábbi árucikkek eddig nem létezett olcsó árakban árusítatnak el: női, gyermek és férfi harisnyákat, inget, gallér és kézleket, nyakkendőket, sétatököket és esernyőket, mindennemű zsebkendőket.

557

Mosó karton, szatenok és maradékok remek választékban.

Husvétii locsolók, parfümök és szappanok. Minden cikket mélyen leszállított árakban árusítunk.

Korona és Filler bazár Nagyvárad, Olasz, Fő-utca

E V Ö E S Z K Ö Z Ö K .

Utazó bőröndök és kosarak.

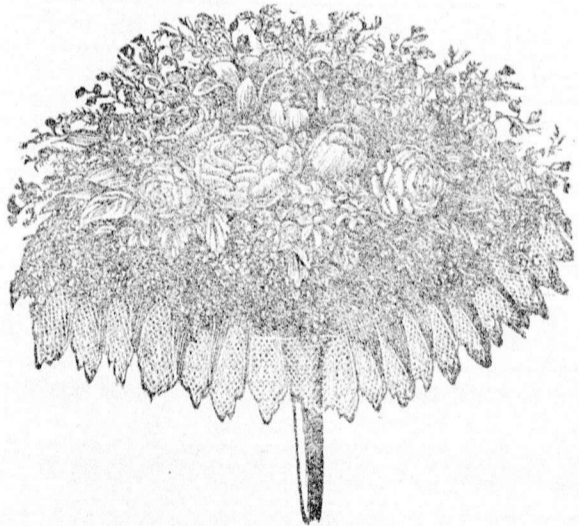
Miért tett oly hirnévre szert Nádor Henrik és Társa cég egész Biharmegyében?

Mert cipő-raktára a legnagyobb az egész Biharmegyében!
Mert minden vevő oly cipőt kap, mint a milyet kíván!
Mert a legfinomabb kivitelű áruk a legszolidabb árak mellett kézzel-kézre mennek!
Mert minden cipő, mielőtt eladásra megyen, a legnagyobb vizsgálat alá lesz véve!

Szabott árak!

Mert a szolid kiszolgálása **NÁDOR HENRIK és TÁRSA** cégnek ma már ugyszólván példabeszéddé vált!
Mert versenyképességére nézve a cég megközelíthetetlen!
Mert telefonon való megrendelések úgy helybeli, mint vidékiek a legpontosabban és gyorsan eszközöltenek!

Vidéki és helybeli telefon 63.

C S O K R O K

Menyasszonyi, koszorulányi, bálai vagy bármely alkalmi, szép berlini papirtartóval 1 fttól 3 frtig. — Csokrok a legfin. kivitelben, finom selyemtartókban, rózsza és kaméliákból 8 fttól 12 frtig, ami ezelőtt 15—20 frtba került. Csokrok a legnagyobb mintájúak, a legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasztartókkal 18—25 frt, ami ezelőtt 40—50 frtba került.

Élő virágokból:

Koszoruk, igen szép, tartós zöldek és szép virágokból diszítve: 1—3 frtig. — **Babérkoszoruk**, ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból diszítve 2—5—10 frtig. — **Ficus és Magnolia koszoruk**, a legnagyobb mintájúak, a legértékesebb és legfin. virágok és pálmalombokkal diszítve 10—25 frtig, ami ezelőtt

35—40 frtba került. A fentirt összes kertészeti tárgyak művirágokból 20%-al olcsóbban készítettnek.
100.000 drb nemes rózsza. Alacsony törzsű gyöknes (vurczellecht) drbja 20 kr., 100 drb 18 frt. — **Magas törzsű rózsza**, 3—5 lábíg, 1 drb 40 kr., 100 drb 35 frt. — **100.000 legnemesebb gyümölcsfa** gyönyörű szép koronás fák, melyek már a következő évben teremnek, drbja 35 kr., 100 drb 35 frt.

Szőlő-oltványok: Igyekeztem azon fajokat készíteni, amelyek hazánkban a legjobban tenyésznek és az ismert gomba betegségek ellenállnak, az oltványok Rapiria Portalis, Rupestris és Monticolor Solonis alanyon vannak nemesítve.
 kator, Oportó, Hárslevelű, nagy Burgundi, Kövidinka, Szlankamenka Carbonetti, Mustos fehér, vegyes borfajok stb. bármelyik fajból I. osztályu zöldoltvány 100 drb 6 frt 50 kr., 1000 drb 60 frt.

Lugas és Csemege fajokból zöldoltványok 10 drb 10 fajtában 2 frt, 25 drb 25 fajtában 4 frt 50 kr. 100 drb 15 frt, ugyanazon fajokból. I-ső osztályu gyökeres fásoltványok 10 drb 10 fajtában 3 frt 50 kr., 20 drb 20 fajtában 6 frt 50 kr., 100 drb 25 frt.
 Borfajok szintén a legkiválóbb és legbőtermőbb fajok. Erdei fehér, Bihari, olasz Riesling, Mézes fehér, Sár fehér, Furmint, Ba-

Gyökeres fásoltványok I-ső osztályu 100 drb 12 frt, 1000 drb 100 frt, vegyes borfajok 15 százalékkal olcsóbban.

Élősvénynek a legjobban bevált és ismert óriási nagy tövisű Glediciát ajánlom 1 éves szép erős rostos gyökérrel 1000 darab 5 frt. Két éves igen erősek 1000 drb 8 frt.

A kertészet összes ágait tartalmazó faj- és árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve azonnal szolgál

Sürgöny és levélcím: Velenzei kertésztelep Nagyvárad.

a várad-velencei műkertészeti és rózsatelep vezetősége Nagyváradon.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.

Richter F. Ad. és társa,
 ** csász. és kir. udvari szállítók. **
 Rudolstadt.

Sz. KOCSIS JÁNOS

férfi-szabó üzlete
 NAGYVÁRAD, Szent László-tér, a „Sas” kávéház mellett

Megérkeztek

a hazai angol és francia tavaszi szöveteim a legnagyobb választékban, melyekből **jutányos árakért** a legújabb divat szerinti uri ruhákkal szolgálók.

Tisztelettel
 Sz. Kocsis János, katonai és polgári szabó

606

Hajnal Ferencz

fűszer-, csemege-, bor-, ásványviz- és vadaskereskedése
 NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
 Széchenyi-szállóval szemben.

A tavaszi idény beálltával ajánlom friss csiraképes luczerna, löhere, burgundi stb. gazdasági **vetemény- és virágmagvaimat**, melyeket a legjutányosabb napi ár mellett számítok.

Ugyszintén a D. é. közönség szives tudomására hozom, hogy mindennemű **festékarukat** berendeztem, melyekből állandó raktárt tartok u. m. kencze, terpentín, laccok, brünlíkok, padlilaccok, parquetzsr, valamint prr és olajfestékeket (minden színben). Ecsetek és meszelőárn

Friss, ez idényű töltésű ásvány- és gyógyvizek, az **Előpataki bor és gyógyviz** főraktára Bihar, Békés és Szilágymegyék részére.

Vidéki megrendeléseknél csomagolás és vasúthoz szállítás teljesen díjtalanul eszközöltetik. Számos megrendelést kérve, maradok kiváló tisztelettel
HAJNAL FERENCZ.

577

M. kir. államilag megvizsgált ólomzárólt tiszta csiraképes Gazdasági vetőmagvak minőség szerint a legolcsóbb naplárban.

KÁDÁR JÁNOS

fűszer-, csemege-, bor-, ásvány- és gyógyvizek nagykereskedése
 N a g y v á r a d.

Mélyen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy a **bőjti áruim** megérkeztek, u. m. mindenféle *sajt*-neműek: lipői, havasi, székelly juh turó.

Mindennemű *olajos és páczolt halneműek, tőke-hal*, (stockfisch), különféle *conservek, aszalt gyümölcsök, savanyított hordós káposzta, hidegen ütött lenmag-olaj, carfiol, új-burgonya*, mindenféle déli és hazai *friss gyümölcsök, baraczk, málna, szilva és szeder iz.*

Tea, rum, magyar- és francia-pezsögök, *saját termésű asztali borok.* Naponta friss *tea-vaj* és frissen *darált mák, közkedvelt Kádár-kávékeverék*, mely háromféle vegyüleből áll cuba, aranyjáva és arab moccából *küloja 1 frt 60 kr.* *Házartási portorico-kávé kilója 1 frt 20 kr.*

25. Kiváló tisztelettel
K á d á r J á n o s.
 Mindennemű ásvány- gyógyvizek, a világhírű vásártelki mór-föld és a Málnási Mária-forrás egyedüli raktára.

Arczapolásra legjobb az „**IDEAL**” arczcrém. Ártalmatlan nem zsiros **1 tégely 1 korona 60 fill.**

PARFÜMERIE SAVOLY illatszertár.

Berger Sándor

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR. (SZINHÁZ-SAROK.)

Husvétii locsoló parfümök

Valódi KÖLNI VIZEK.
EREDETI ANGOL és FRANCZIA ILLATSZEREK.
TRIFOLIUM, hajhullás ellen.

Rókás védjegyű liliomtej-szobaillatok.
Valódi BAYRUM fejmosásra.
EAU DE QUININE.

Pipereczikkek dús választékban. — Szabott árak!

Jótétemény lábizzadásban szenvedőknek: **LABOLIN** még oly idült esetben is sikert ér el. **1 üveg 1 korona 20 fill.**

THYMOL-különlegességek: fogcserm 1 tubus 50 fill., szájviz 80, 1.50 2., fogpor 70 fill., fogpuzsis 1.20 fill.

Alkalmi ajándéktárgyak. Folytonos újdonságok.

659.

Friedl és Jörös

fűszer-, csemege-, bor-, és déligyümölcs kereskedése
Nagyvárad, Szt. László-tér, Kert- és Beöthy
Ödön-u. sarkán.

Van szerencsénk a t. közönség böjti és
husvétláruk szükségleteinek üzletünkben való be-
vásárlására a következő árucikkekre felhívni
b. cses. figyelmét.

Halkonzervek: olajos és páczolt, bismark, filét,
háring, sardinia, tengerirák,
halikra, (caviár) stb.

Sajtok: az összes hazai és külföldi sajtok, lipói
és csemege székely turó naponként friss
szállítvány.

ALMA, feltűnő szép, tiszaháti
nemes és legzamatosabb
csemege-fajok. Kilója 40, 56, 64, 72,
80 f. és 1 korona.

Malaga-szőlő: fél kilogrammos doboz 1 K 20 f.
Kilója 2 K 40 f.

Mindennemű déligyümölcsök és befőttek.

Pusztai fancieskai tea vaj naponként
friss.

Scharp egészségi »kuglóf«-lisztje, mely érmekkel
és diszoklovéllal lett kitéve, »kuglóf«
sütemények és torták készítéséhez utasítással cso-
magja 50 fillér.

Husvétli csukorka tojás, csemege és salon
csukorkák, dus választék.

Likörök, Cognacok, Pezsgőborok, a hazai és
külföldi nárvevesebb gyártmányai.

Borok: mult évi termésű vadkerti kiváló finom
bor 1 lit. 80 fill.

Ünnepi sonka. Ant. Chmel prágai sonkái, az
összes forgalomban lévő sonkák közt a legfinomabb és
legjobb 3-3½ kgros kilója 2 K 50 f. 4 ½
— 5-6-7 kgros darabja 2 K 40 fill.

Számos megrendelést kérve vagyunk

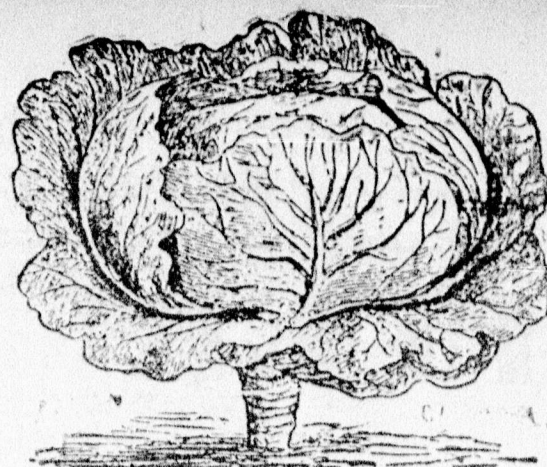
659

kiváló tisztelettel

Friedl és Jörös.

Alapítottott:
1850.

Képes ár-
jegyzéket ki-
vánatra bér-
mentve kül-
dök.

Alapítottott:
1850.

Vidéki meg-
rendeléseket
gyorsan és
pontosan tel-
jesíték.

Van szerencsém a nagyérdemű gazdaközönségnek ajánlani
legkitünőbb MAGVAIMAT.

Valódi eredeti kitüntetett takarmányrépa-fajokat.

Valódi Oberendorfi, kerek, sárga; **Mammuth óriás,** vörös, **Eekendor**
Olajbogyó; Palaczk alakú, hosszú.

Államilag vizsgált, arankamentes francia és magyar luczerna, stiriai vörös lóhere,

Pázsit diszfű-vegyülék.

Angol perje, muhar, búkköny, paprika-köles, gomborka, len- kendermag.

Különféle gazdasági MAGVAK. A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók.

A t. gazdaközönség becses megrendeléseit legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel

Del'Orto Károly Nagyvárad,
Szent László-tér.

Kirákatim árjegyzésére felhívom a n. é. közönség figyelmét.

Minden szerda és szombat délután maradékok olcsó eladása.

Alkalmi értesítés!!

Helyszüke miatt az összes raktáron levő **NŐI RUHA-SZÖVETEK**

bevásárlási áron alul is eladatnak,

valamint az összes futó, ebédlő és szalon **szőnyegek**

120 cm. széles divat-kamgarn	most — frt 75 kr., eddig 1 frt 10 kr.
120 cm. » sima atlasz-kamgarn	» — » 80 » » 1 » 40 »
120 cm. » divat-kamgarn	» — » 95 » » 1 » 50 »
120 cm. » »	» 1 » 20 » » 2 » — »
140 cm. » »	» 1 » 30 » » 3 » — »

Francia delaineik már 41 krért. Batistok, Zephirek és Cretonok 14 kr-tól feljebb.

A LEGDIVATOSABB BLOUS-SELYMEK 1 KORONÁÉRT.

Kész női blousok, leányka- és fiu-ruhák minden elfogadható áron eladatnak.

Nem kiselejtezett, hanem egészen új és divatos áruk kerülnek eladás alá, az áruk olcsóságáról bárki
meggyőződést szerezhet. — Tisztelettel

652

Olaszi, Fő-utcza **Czillér Imre** divatáruhaza

Telefonszám: 232.

Telefonszám: 232

A híres temesvári bőrkeztjük gyári raktára.

Fegyház-kötött H A R I S N Y Á K.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

HOFFER BERTALAN

paplangyártási telepét Fő-utcza, Bazár-épületből

Szilágyi Dezső-u. dr. Adorján-ház

szouterrain helyiségébe helyezte át, miről a nagyérdemű vevőközönseget értesíti és további szives látogatását kéri.

Kész paplanok dús választékban.

Ugyanott varróleányok folytonosan felvétetnek.

686.

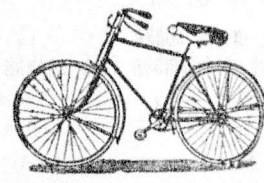

KALENDA JÁNOS

varrógép- és kerékpár-raktára

Nagyváradon, Szent László-tér,

holdas templom mellett.

A legújabb Puch és Helical kerékpárok

és kerékpár alkatrészek megérkeztek.

Kerékpárok és varrógépek javítása jutányosan || Mindennemű varrógépek és varrógép alkatrészek
eszközöltetnek. || nagy raktára.

Napernyők, női színes és fekete

Harisnyák, női, férfi és gyermek

Ingek, Lábravalók, férfiak részére

Csakis e héten kerülnek eladásra

Kovács L. és Társánál Zöldfa-utcza.

Hatóságilag ^{engedélyezett} **v é g e l a d á s.**